„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком и недељом на целом табаку, а уторком на по табака.

ЦЕНА ЈЕ
за Аустро-Угарску:
на целу годину . . . . . 14 ф. — н.
на по године . . . . . 7 ф. — н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.

За Србију
на годину 32 дин., на по године 16 дин., на четврт године 8 динара.

ЗАСТАВА.

За ОГЛАСЕ плаћа се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова; за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“

Уредништво и администрација „Заставе“ налази се у кући г. Ст. Јефтића, главна улица.

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСЕ не враћамо.

Поједини бројеви стају 10 новч.

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ.

БРОЈ 102. У НОВОМ САДУ У УТОРАК 6. ЈУЛА 1893. ГОДИНА XXVIII.

ИЗЈАВА.

У 4. бр. Јовићеве „Страже“, на уводном месту, власништво и уредништво тога листа „свечано обећаје“, да ће оно сав свој чисти приход, који буде имало од својих претплатника, употребити за издржавање Милетића.

Као син Милетићев не могу да дозволим да се светло име његово увлачи у једну најпростију рекламу, која ништа друго не смера, него да од необавештених људи измами претплату. Ради равнања искрених пријатеља Милетићевих изјављујем, да је његова ексистенција осигурана приходом од „Заставе“, а „погине-ли „Застава““, као што прориче г. Јовић, наћи ће Милетић сигурнији ослонац и бољег пријатеља у свом сину, него у Јовићевој „Стражи“.

Милетић ни од кога никаквих прилога не прима, нити ће примити. Он је задовољан с оним што „Застава“ доноси, и ја као син његов одлучно одбијам понуђену помоћ из мутног извора Јовићеве рекламе.

Пронађите, г. Јовићу, за своју „Стражу“ други какав „книф“. Овај вам неће упалити.

Беч, 4. јула 1893. год.

Славко Св. Милетић.

РУСИ И МАЂАРИ.

У Мункачу стародревном граду угарскоме била је у суботу 3. о. м. ретка свечаност војничка. Тог дана су ископане и у Русију однесене кости покојног руског пуковника Константина Николајевића Палицина, који дође после Вилагоша са руском војском у Угарску и постаде заповедник града Мункача након предаје му, где и умре од колере, која је у то доба беснила у руској војсци.

Много година лежало је тело овог пуковника руског у нашој домовини, а за њ не знадоше ни најближи сродници му. Тек за последњих година пође слепим случајем за руком рођацима покојниковим, да дознаду где је. И породица му реши се, да му пренесе кости у домовину. Још прошле године хтеде то породица да учини. Али тада се диже против тог мађарско јавно мишљење и својом махнитом халабуком спречи породицу да не изврши чин поштовања према покојнику. Но, породица се и опет не окану своје намере, и ове године пође јој за руком да је и оствари. 3. јула о. г. ископане су и у Русију пренесене кости Палицинове.

Али, и ове године не могаде проћи овај чин пијетета без немилих догађаја. Кад се зачу глас, да ће овом свечаном чину присуствовати војно изасланство руско, да ће том чину присуствовати заједничка војска аустро-угарска, тада се диже велики део познате оне штампе чивуцко-мађарске, да уложи свој „veto“ („забрањујем“) против тога. Диже се, да осуди владу угарску, диже се да осуди војску заједничку, диже се да излије све осећање огорчења свог према свему оном, што није мађарско. И нађе се влада угарска у запари, а сви они, који поштују начело међусобне сношљивости нађоше се у чуду.

И ларма тог дела будимпештанске штампе као да нађе одзива. У очи свечаности морадоше оружане страже да чувају гроб Палицинов, а у јутру освануше у Мункачу плакати, који отворено позивају народ, „да не одаје никакве почасти Русима“. Ово и овако поступање морало је огорчити Русију и ми не видимо на свечаности Мункачкој никог — па чак ни породице покојникове — осим војног аташеа руског у Бечу, Воронина.

Наше је мишлење, да између појединих народа и држава мора свагда бити сношљивости. Држимо, да наступају прилике и часови, кад се морају бацити на страну осећаји мржње, морају се противници међусобно поштовати. А тога свега мора и треба да буде у оваким приликама, какав беше случај Палицинов. У таким приликама несме се скидати копрена са минулих догађаја, који данас спадају строго у историју. Не смеју се неразложном виком позлеђивати ране, тек залечене. У таким приликама мора се поштовати оно: De mortibus nil nisi bene! (О мртвима ваља само добро говорити).

Познато је, какав љути бојак бише пре двадесет и три године Немци и Французи. Љуто боли и данас Француску, што мораде напустити две своје покрајине Елсас и Лотаринђију. Али кад пре неку годину важелеше пруски војни часници да одаду помен погинулим војницима немачким на француском земљишту, шта учинише Французи. Не само да предусретљиво примише Немце, не само да заједнички учествоваху при свечаности, указав са своје стране све војничке почасти и показав се на тај начин каваљерски према свом противнику, него се у образованој Француској јавној штампи не диже ни један једини гласак против тог и таког поступка, ма да се зна како и данас стоје политички одношаји између Француске и Немачке. А да ли се тако влада и онај део будимпештанске штампе приликом свечаности Палицинове?

Знајући, да ће у живац дирнути Русију, знајући, да ће повредити све оне, који не дишу духом шовинистичким, диже се део тај ипак да искали своје огорчење према оном, што није мађарско. Поступак овај имао је и својих последица, а имаће их и више. Одношаји између наше монархије и Русије нису баш тако удешени, да би годили било једној било другој страни. Ова прилика могла је довести бар дотле, да се донекле бар приближимо једно другом, али неразложност и непромишљеност оних, који из ситница стварају крупнице, покварила је све.

Ми врло добро познајемо оне парнице и оне судске расправе, које су подизане против многих српских, румунских и словачких новинара. За њих се свагда налазило у законицима нашим параграфа, у којима је реч о „дражењу“ и „бунењу“. Данас, кад велики део будимпештанске штампе устаје остентативно против Немађара, кад тим поступком својим вређа и напада све што није мађарског порекла, кад на тај начин компромитује и домовину нам и владу, тада угарска влада ћути и мирно посматра све, што се око ње збива. Државни одветници метнули руке на очи, па ћуте као неми. Има ли ово и овако поступање смисла? Има ли ту изгледа да ће доћи до солидарности између Мађара и Немађара? Ми у то не верујемо. Док год заступништво мађарског јавног мнења буде тако поступало, дотле ће непрестано бити нечег трулог у држави Данској. Но, у осталом, што ко ради све себи ради.

=

ПИСМА ИЗ СРБИЈЕ.

I.

3. јула видело се, да у Србији може да буде и једнакости и правог поимања кривичнога закона. Тога дана почео је у народној скупштини претрес бившем Авакумовићевом либералном кабинету. Цела Европа бави се већ више од десетак дана тим питањем, јер се оно у целој европској журналистици претреса. Само плаћена, назадна штампа пита се: има ли места, да се ово министарство оптужи? Таком разлагању придружују се и они гласови од људи, којима није савест чиста, који се већма но грома боје да изађу пред непристрастан суд.

Већ око 7½ часова била је цела скупштинска галерија дупком пуна, тако, да се тешко могло издржати и дисати. Новинарска ложа била је такођер пуна разних извештача новина из Србије и са стране. Сви већи страни листови послали су своје извештаче. Ту се није могло ни седети. Скоро су сви извештачи стајали и наслонивши на леђа својим колегама хартију или књижицу, тако су бележили. — У скупштини су присутни и сви радикални министри.

Тачно у 8½ часова први подпредседник Димитрије Катић отвара скупштинску седницу. После прочитања неких молба и жалба подпредседник Д. Катић вели, да је на дневном реду предлог за оптужбу бившег либералног кабинета, који су предлог поднели 26 народна посланика. Катић позива, те улазе сви окривљени министри и то овим редом: Авакумовић, Богићевић, Величковић, Стојановић, Алковић, Гвоздић и Ђорђевић. Најкривљи Стојан Рибарац није још дошао, а међутим је још 1. јула у вече у хотелу „Престолонаследник“ одсео био.

Скупштинске перовође наизменце читају оптужбу. То читање трајало је до 10¼ сахата. За тим се дала реч Авакумовићу; он је говорио до 12 часова.

У почетку говорио је Авакумовић доста смело и мирно, али што ближе крају, све је попуштао, да је при послетку уздишући доказивао како је он патриота и да не жели Србији зла. Он је уверавао скупштину о ономе, чему ни деца не би поверовала. Наиме, да су он и његови другови само за то пристали да образују непарламентарним путем свој кабинет, јер су држали да је отаџбина у опасности и да ће јој они учинити услугу. — Ово да није жалосно и лажно, било би заиста смешно. За тим се Авакумовић труди да тачку по тачку из оптужбе побија. Он баца кривицу на намесништво и ако из-

---

ПОДЛИСТАК.

МОРА ЛИ ТАКО БИТИ?

Цртица из ђачког живота.

Било то некако баш о божићнем одмору. Школе распуштене, а завејала ћорава Анђелија, у шпагу слабо се шта налази, па никуд ни мићи.

Шта зна човек у таким приликама да чини. Заложиш пећ (ако имаш с чим), па мислиш и премишљаш о свему и свачему, што ти на ум пане и чекаш, не ће ли откуд искрснути писмоноша, да те усрећи с оном познатом црвеном хартијом или каквим кредиторским рачуном.

Што други чине, не могу ни ја бити изузетак. Заседох у својој скромној ђачкој собици. Мислим и премишљам о свему и свачему. О својим милим и драгима, о будућности. И кад се све мисли исцрпеше, тада ми сену у памет, да ми се ваља сетити и писмоноше. Данас треба да дођу новине из наших крајева, може бити да ћу добити и писмо са дома, које и онако доста давно не добих, а ко би га знао, можда ће пасти коме на ум, да универзитетски грађани покрај свих својих слобода, слабо што шта вреде — без новаца, те учинити роду глас и послати мало „ситних“ („крупне“ се примају без икаква протеста). Таман ја у тим мислима, кад се појави у ходнику писмоноша и пође право мојој собици. „Живео!“ кликнух сам у себи, и пустих га весело унутра. Чисто се изненадих свему, што ми донесе. Било вам ту и новина и писама, па бога ми и мало пара. Обрадовах се свему. Али највише се обрадовах „препорученом“ једном писамцету. Сврило се оно међу остала писма и новине, као да се стиди самог себе. Било за бога адресовано нежном руком женском. Нагло га отворих и почех га читати. Пише ми пријатељица из ране нам још младости. Ниже у писму свом све оно, што јој пријатељство осећа, труди се, да ми на мртвој артији докаже, шта јој њено добро и чисто срце каже. Прочитах на душек то мило писмо. Не било оно бог зна како дуго, та за бога пријатељство се не казује другим фразама, него кратким, искреним речима, које душу напајају радошћу и милином, а заносе ум и памет. И таман пођох да још једном прочитам то мило писмо и да промислим о одговору, кад неко закуца на вратима.

„Слободно!“ викнух чисто невољно. Жао ми зар било за да ми баш сад не поквари каква несносна посета лепо моје уживање. У том се појави на вратима један од мојих најбољих пријатеља др. права Милан Петровић. Милан је био међу нама најстарији по универзитетским годинама, но уједно и најозбиљнији. Његова се реч свугде и на сваком месту, радо слушала. Његове савете радо примасмо и слушасмо, а бојасмо се његових укора и опомена, јер свагда некако умеде погодити у живац. С тога се и нехотице збуних кад га угледах и пођох скривати оно писмо, ма да је иначе знао све моје ствари потанко.

Милан је приметио моју забуну и погледав куверту, насмеја се грохотом. „А мајсторе, то ли је мој мајчин реалиста, који не признаје идеализма у љубави. Ти ли си то браниоче Толстојеве „Крајцерове сонате“ и заступниче немачких филозофа о идеализму и реализму. Е, гле га само! Овамо се размеће својом озбиљношћу и антипатисањем према женскињу, а овамо се дописује са женскињама. Сад си долијао!“

„Није Милане то ништа“, почех се бранити ја. „То је обично писмо од једне моје пријатељице, писано у чистом пријатељском духу.“

„ћути и не млати празну сламу“, рече Милан у једанпут сасвим озбиљно. Појмим те сасма добро и не замерам ти. Све сам и сам то искусио и доживео. Нећу да ти читам писма, али знам, да ћеш и ти то доживети и преживети. Велим ти само, дај боже, да се преварим, да ти боље прођеш од мене. Ето чуј ме, па ћеш видети“.

*

„Било некако пре три године. Баш сам завршивао правнички курз, треба ми само један течај, па да добијем апсолуторију и онда би ми остали само државни испити. Наступио и последњи школски одмор и ја пођох да га проведем па дому. Но, бејах само кратко време на дому, кад ме позваше рођаци на село, да код њих проведем одмор. Радо се одазвах позиву том. А како и да не? Као што знаш моји живе у вароши Б. А мени постао цео тај варошки живот монотон.

Спремих се и одох у село В. Убаво то и лепо село у Подунављу. Људи добри и поштени, друштво красно. Околина здрава, а изгледом би својим очарала сваког, ко воли природу, Осећах се ту као риаб у води.

Све то тако било неко време, кад у један мах наступи промена у целом животу дотадањем. Једног лепог дана дође нам у село гошћа. Било то красно девојче из Ц. Дошла и она у село да проведе који дан код своје стрине. Била то сусетка мојих рођака. До душе, ја се тој новини — у селу се сваки странац сматра тако — не обрадовах бог зна како. А и за што? Та добро знам, да никад нисам много марио за женске. Сматрао сам оно свакидање улагивање, ласкање и увијање према женскињу као излишну ствар, недостојну озбиљна човека.

Па ипак. Моја лепа сусеткиња ме изненадила својим ликом и обликом. И нехотице зажелех да се познам с њом. И ми се упознасмо. То до душе није тешко на селу.

Ја се обично некако неспретно крећем према женскињу, те се добро узех у памет, како да се владам према Смиљи. Почех јој ласкати, хтедох да употребим обичну друштвену шаблонерију, која се употребљује у свакидањим приликама, али гле, ја наиђох на хладан одзив. Окренух други крај. Постадох према њој озбиљан. Ту беше одзив бољи. Била она начитана. Али њено читање не било онако, као што је у већине наших женскиња. Прочитала она мање више све, чега има бољег у нашој књижевности. И схваћала све разумно и свесно. То ми се допадало. А уз то је сваким даном све боље упознавах. Душа јој била чиста и отворена, а срце невино, добро и благо.

Читао сам и премишљао много о женскињу и положају његовом у друштву. Што се више састајах са Смиљом, све ми већма изгледаше, да је она претставник оног идеалног женскиња, какво себи замишљах. Наше пријатељство постајаше све чвршће, наше везе све нежније. Мисли и назори слагаху нам се у свачему. Мени

гледа, као да брани намесништво, јер вели, да је намесништво могло више пута и на дуже одлагати скупштину. И ако је у уставу јасно обележено, да трговачки уговор само скупштина може продужити, он вели, то је и влада могла учинити. За садањи трговачки уговор вели, да је гори од пређашњег. Најзад вели, да ова скупштина није ни компетентна да оптужи министарство, јер је сазвана у ванредни сазив. Е па што је онда Авакумовић држао пред том „некомпетентном“ скупштином свој обранбени говор, који је трајао скоро два сата, кад та скупштина нема права да оптужује бивше министарство?

За тим је прочитана писмена обрана бившег војног министра Анте Богићевића, која је од стране целе скупштине примљена са негодовањем, јер Богићевић изјављује, да је он за своја дела (управо недела) једино круни одговоран. Ту је Богићевић хтео да омаловажи право народне скупштине и народног представништва.

Пошто је већ прошао 1 сат по подне, Катић одлаже скупштину за после подне у 4 часа.

За све време трајања ове скупштинске седнице, скупштина је била формално опкољена народом, који је нестрпељиво чекао, да сазна, како се унутри решава. У народу влада велика огорченост, београдски либерали иду сви као утучени.

Скупштина наставља свој рад у 4 часа.

Прво је Коста Алковић поднео писмену обрану која у кратко износи оно, што се садржи у Авакумовићевом говору.

После тога дошао је и Стојан Рибарац и тражио да му се даде рока да проучи акта, али пошто је др. Веснић, нар. посланик на основу члана 14. устава доказао, да му се не може дати рока, скупштина решава, да Рибарац одмах изнесе, ако има што у своју обрану.

Рибарац је говорио скоро један сат, но по што је сав промукао, Катић прво даде скупштини четврт часа одмора, а за тим закључи седницу и закаже другу за 4. јули после подне...

О Рибарчевој обрани и о осталом току претреса донећемо у идућем броју.

⊙

Поглед по свету.

— Из **Лондона** јављају, да је бивши енглески министар **Лорд Сализбери** писмом известио конзервативне чланове горњега дома, да ће питање о хомерули почетком септембра доћи на решавање у горњем дому. Сализбери позива све присталице конзервативне странке, да у то доба сви буду присутни и да гласају против тог предлога о хомерули.

— У Берлину је закључен државни сабор по што је усвојен познати војени предлог. Већина у народу је врло незадовољна, и изгледа да ће немачке влада још много муке имати са опозицијом, која ће у народу још већу агитацију против постојеће владе развити.

ИЗЈАВА.

У 4. броју Јовићеве „Страже“ у иначе скроз лажљивом извештају са Петровданског збора стоји и то, да сам ја све Сомборце и Вршчане назвао: пузавцима и подлацима Јовићевим. Лаж је, да сам се ја о свима Сомборцима и Вршчанима тако изразио, али је истина да сам оне Сомборске „радикале“, који ваља да своја славна имена на телеграму потпишу, ставио у ону категорију неких створова, који се чудним естетичким именом називају. То мишљење своје о њима ни данас још нисам променуо, а уверен сам, да васколико Српство с нестрпљењем ишчекује имена тих нових великана. На остале лажи и извртања одговорићу чим доспем.

Карловци, 4. јула 1893. год.

Др. Миша Михајловић.

ДОПИСИ.

Темишвар, 30. јунија 1893. г. (Освећење срп фабричке цркве и 25-годишњица срп. пев. друштва). Јуче на Петров-дан одржала је овдашња „Српска певачка дружина“ своју редовну беседу. Истога дана пре подне освештао је г. дијецезан Никанор овдашњу фабричку српску цркву, коју је фабричка српска црквена општина изнутра врло укусно сликати дала. После освећења одслужио је освећени владика свечану службу и изговорио је при овој дивну беседу.

Овдашња српска публику дошла је у великом броју, у вече на беседу српске певачке дружине. Програм беседе изведен је певачким друштвом на опште задовољство. Особиту хвалу пожњели су: госпођица Олга Сифнио у једном самопеву од Ј. Це-а, при коме је публика могла уживати у њепом лепом и меком алту и у ширим певачким круговима познати добри певач г. Коста Врговић, при једном самопеву за мушки глас, својим пријатним и снажним баритоном.

Не можемо да прећутимо, да су врло многи од посетилаца ове беседе приметили, да већ од више година на овдашњим српским беседама нису чули српске народне песме и изразили жељу, да певачко друштво попегује српску народну песму. Мислимо, да ће певачко друштво узети у обзир ову жељу своје публике, којом се увек поносити може, кад је и иначе примило у своје мото речи: „Свагда заман песма, ако српска није“.

Овдашња српска певачка дружина решила је у последњој седници своје главне скупштине, да у години 1894. у летњем којем месецу одржи светковину свога двадесетпетогодишњега опстанка, на коју ће сва певачка друштва у своје време бити позвана. Држимо, да ће српска певачка друштва хтети амо доћи, да овдашњем малобројном Српству својим изобиљем у песми и српској речи у помоћ притеку, да га за даље србовање оснаже и да припомогну, да се ова светковина одржи достојна лепом гласу, који је овдашњем Српству у овом великом граду стечен његовим претцима и живим његовим овдашњим првацима.

Вести из народа.

— Из **Вршца** нам јављају, да се тамо основало „Коло младих Срба и Српкиња“ са том племенитом задаћом, да негује српски језик и српске обичаје, а да искорењују све оно, што се као туђе у наш народ увлачи. Ово је сваке хвале достојно, и ми српској вршачкој омладини желимо најбољи успех!

Из истог омладинског круга јављају нам, да је прошле недеље у Вршцу обављено освећење заставе „Вршачког ватрогасног друштва“. Тој свечаности присуствовала су и многа певачка и ватрогасна друштва са својим заставама, па је било и вршачко срп. певачко друштво. Женскиње су на заставама мећали венце, а омладина наша нам се жали, да је и једна госпођица Српкиња мимоишла заставу срп. пев. друштва а свој венац утврдила за заставу немачког пев. друштва. „Коло младих Срба и Српкиња тужи се са жаљењем на ту околност.

28. јуна била је у Вршцу беседа са игранком, коју је приредило „Вршачко српско црк. пев. друштво“. Беседа је била лепо посећена а било је доста и странаца. Програм није баш на задовољство испао, јер се видила велика журба око спреме за беседу; за 5—6 дана неда се ништа темељно научити. На ово скрећемо пажњу управи тога друштва, да се ово у будуће не догоди.

— Из **Кетфеља** нам пишу ово: 18. јуна о. г. одржан је годишњи испит овомесне вероисповедне школе у присуству школског одбора и многих дечијих родитеља. Испит у свима предметима, — ма да је школ. настава тек 1. децембра п. г. отпочета — примљен је **добром а** из веронауке, усменог и писменог рачуна са **врло добром** оценом. Пре ч. г. Јован Крениковић као шк. управитељ изразио је парох задовољство, захваливши г. учитељу Драгољубу Вијатовићу на труду и лепом успеху.

Вести из места и са стране.

☛ Молимо све оне наше пријатеље и претплатнике, који још нису послали претплату за другу четврт, која је већ истекла, да то одмах учине, да им се не би лист обуставио и да би уредно могли добијати све бројеве.

Администрација „Заставе“.

Освештање заставе у Сарајеву. Лицем на Петров дан освештало је сарајевско српско певачко друштво „Слога“ своју друштвену заставу. Да би се овај свечани чин што лепше и сјајније обавио, издао је управни одбор: „Програм свечаности освећења заставе српско-православног црквеног певачког друштва „Слоге“ у Сарајеву која ће се освештати 29. јуна (11. јула) 1893. год. на Петров дан. Први део: У 7 сати у јутру отпочеће служба божја у новој српско-православној цркви, при којој ће друштво у мешовитом збору певати. У 8 и по сати после службе, високопреосвештени митрополит г. Ђорђе Николајевић са свештенством извршиће освештање заставе, којој ће кумовати г. Перо Т. Петровић, председник српско-православне црквено-школске општине, почасни и утемељавајући члан овог друштва; а за тим целокупно друштво са заставом и својим кумом упутиће се кумовој кући, коме ће своје честитке поднети и где ће заставу на углед до после подне оставити. Други део: После подне биће свечана друштвена забава са игранком и шаљивом томболом на Илици код купалишта у корист друштвене заставе. Улазна је цена од особе 50 новч. У то је урачунан и подвоз из Сарајева на Илицу и натраг. На забави свираће војничка музика ц. и к. пуковније бр. 50. Забава отпочеће тачно у 4 сата после подне, а одржаће се без обзира на погодност времена. Добровољни прилози примају се са захвалношћу и биће објављени. — Управни одбор.“

Гробови Александра Великога и Клеопатре. Др. Гренд Беј управио је свом пријатељу Виљему Гедесу, ректору свеучилишта у Абердену писмо, којим му јавља, да је нашао гробове Александра Великога и Клеопатре. Неки Грк купио је земљиште у близини, где је стојала стара Александрија. Хтео је да гради летњиковац. Гренд тврди, да је искључена свака сумња о аутентичности проналаска, јер су имена сахрањених особа уписана на врати гробница. Врата су од бронса и пуна грчких натписа. Местимице су врата зарђала а местимице пробушена, те се може магнезијском светлошћу видети у гробнице, где су саркофаги и други предмети. Гробови птоломејски леже тридесет стопа под земљом. Први откривени гроб је египатске краљице Клеопатре. Двадесет стопа дубље али само шест стопа под морском површином лежи Александар Велики. Он лежи сасвим сам. Уз његову гробницу налази се три одела пуна пергамената.

Радосна вест и „капља“. Пре кратког времена верио се херцег Сципио Боржес са ћерком познатог подузимача америчких жељезница Вандербилта. Кћи Вандербилтова носи као мираз осамдесет милијуна дол. Кад је мајка херцегова чула, какву јој је унук „партију“ начинио и кад је видела, да ће се засјати поново потамнела круна херцешка, тако се обрадовала, да ју је од силне радости ударила капља.

Кратке вести. У Лијону изумео је учитељ Хигенштоблер ново писмо за слепце, које је практичније од т. зв. Брељове алфабете слепачке. — Чувени професор окулистике на будимпештанском универзитету др. В. Шулек опасно је оболео. — У берлинским војним болницама болује 267 војника од тифуса. — У Башахиду удавише пре неки дан мирну луду Каритона Милутинова, старца од 65 година. — Александар Дежефи чанадски владика купио је у Сегедину лепу кућу за сегединску препарандију. А шта раде наше владике? — По нацрту најновијег хрватског закона о апотекама моћи ће се у Хрватској отварати у сваком месту, које броји 4000 становника, апотеке. — Никола П. Пашић председник срп. кр. скупштине отпутовао је у купатила ради поправке свога здравља. — Петроградско свеучилиште изаслало је проф. Ламанског као изасланика на ободску прославу. — У Сегедину страјкују лимарски радници. — Против суботичког градоначелника Лазара Мамузића покренута је дисциплинарна истрага.

Дописница уредништва.

Брату Сремцу. Накнадно вас извештавамо да се друга личност пријавила уредништву „Заставе“ као потписник „Стари Милетићевац“. Према томе отпада, да је то Пера Петровић био.

Исправак.

У „Застави“ од последњег петка међу приложницима крунашког фонда стоји погрешено, да је Ђока Влаховић из Новог Сада приложио 1 круну, а треба да стоји две, што се овим исправља.

ОГЛАСИ.

СТЕЧАЈ.

На основу закључка месне ванредне гл. скупштинске седнице од 10. (22.) јуна т. г. бр. 19. одобреног решењем Сл. ЕШ. Одбора у Темишвару ЕН.—164. ЕШО.—149. ex 1893. овим се отвара стечај на место забавиље на овомесном, новооспивајућем српском вероисповедном забавишту.

Доходци су следећи:

1. Редовна годишња плата од 360 фор. а. вр., која ће се свота у месечним оброцима у напред издавати.
2. Стан у нарави, састојећи се из две собе, кујне, тавана и стаје за дрва.
3. У име огрева забавишта и стана забавиље 60 фор. а. вр.

Молитељке, које на ово место компетовати намеравају, позивају се да своје молбенице, снабдевене доказима способности најдуже до 1. августа по старом кален. подписаном председништву поднети изволе.

Изабраној забавиљи ставља се у обзир да испит за забавиљу, ако то оспособљење неби имала, најдуже за две године положи.

Наступање звања је 1. септембар по нов. кал.

Из редовне седнице школо-управног одбора, српске православне црквено-школске општине држане у Чакову, 19. јуна 1893. године.

Јован А. Максимовић перовођа. 1—3 **Никола Ранков** школски председник.

СТЕЧАЈ.

Ради попуњења учитељског места овим се стечај расписује.

Годишња плата је у готовом новцу 300 фор., 5 ланаца ораће земље, на коју учитељ порез плаћа, за пофторну наставу 30 фор., за перовођство 30 ф. $1^1/_2$ хват дрва, слободан стан од две собе, кујне с баштом, за укоп од имућних 1 фор. од осталих 50 новч.

Изабрани дужан је зак. прописане предмете предавати, децу појању црквеном учити, као и при сваком богослужењу за певницом појати.

Првенство имају који се лично представе и у цркви поје. Рок пријаве 1. август о. г.

У Срп. Кларији (Zsombolya) 1. јула 1893. год.

1—3 **Школски одбор.**

ДУЋАН.

На врло лепом месту, стара пошта са подпуним шпецерајским штелажима и припадајућим станом са улице, у јабучкој улици кућни број 554. Издаје се одма или од 1. септембра под кирију. Упитати код

В. БАРАЈЕВЦА

трговина шпецерија и деликатеса

1—2 у Панчеву, на малој пијаци.

ПРОДАЈА КУЋЕ.

Моју под бројем 162. налазећу се кућу у Орловату, пре шилд за точење пића, сва из солидног материјала. Продајем из слободне руке, даља условија могу се дознати код мене у Орловату.

1—3 **Ђ. НАКАРАДА.**

ШПЕЦЕРАЈСКА ТРГОВИНА

ГОЛДШТАЈНА

У ЗЕМУНУ

потребује једног спомоћника који хрватски, немачки и евентуално мађарски потпуно говори. Ступити може одмах. 1—3

МИША НИКОЛИЋ

У ИНЂИЈИ

потребује за своју радњу 2 спомоћника, 1 за шпецерајску а 1 за мануфактурну бранжу. 3—3

поче изгледати, да ми је Смиља нераздвојна. А тако је некако и било. Почех избегавати мушко друштво, све ми беше несносно кад не беше ње у близини. Не знађах ни сам за што је то све тако.

ПриближиваО се и крај одмору. Мени је ваљало поћи „горе“. Тешко ми било растати се с њом, али морало тако да буде. Договорисмо се да пишемо једно другом. И писасмо једно другом. Беху та писма пријатна, али и озбиљна. Није било у њима фиђфириће празнине и каћиперске уображености. И данас чувам та писма. Лепа је то, али и тужна успомена.

Те године полагао сам испит и положио га. Радостан се вратих натраг дому свом. И прво ми било да посетим Смиљу. Она беше она стара, искрена, блага и невина, само као нешто озбиљнија. Обрадовасмо се једно другом. То лето не проведох на селу, али за то не пропустих ни једну прилику, да се с њом не састанем. И ми постајасмо све нежнији, све искренији једно према другом. По селу и по околини зуцало се већ по мало, да ће бити свачега. Но, ми се па то не осврстасмо. Ми живљасмо и уживасмо за себе а не за свет. Тако нам прође лето, ја се почех спремати поново да идем „горе“. Али бејах се решио на нешто. Септембар беше на прагу и ја пођох да се растанем са Смиљом. И на том растанку је запитах, хоће ли ме дочекати да ми буде пратилица у животу. Она је задрхтала, али је пристала. Дођох амо радостан и весео, готов да све препреке, које ми сметаху, уклоним, да што пре постанем „готов“, „свршен“. Ми се и опет дописивасмо. Али изненада престадоше њена писма. Шта је? питах сам себе. Поплашиx се да није оболела. Тек после трећег свог писма добих одговор. Била је то заручна карта Смиље К. и економа Стевана Т. Гром беше то га ме из ведра неба. Касније дознадох све. Стеван Т. био је имућан економ. Родитељима Смиљиним био у вољи. Она до душе беше признала да је мени дала реч, али то не поможе. Прљави језици говорише за ме да сам „недовршен“, „пропао ђак“ и да од мене никад ништа не ће бити. То је смело њене родитеље и они је дадоше против њене воље. Њено добро срце не могаде се одупрети вољи родитељској.

Од то доба избегавам женске, а заверио сам се да се више никад нећу ни оженити. А познавајући мене, држим да ћеш ми веровати, да ће тако бити. Ја сам с тим на чисто. Кад оно што сам и волео и поштовао, није могло да буде моје, друго ми не треба.

Него махнимо се тога, можда ћеш ти бити боље среће. Ја сам ових дана положио цензуру и хоћу да се вечерас још последњи пут својски и братски провеселимо као ђаци јер од сутра престаје моје ђаковање.“

Милан је отишао. Остадох суморан и замишљен. Цео тај дан па и оно вече, кад се у братском загрљају хорило најбурније ђачко веселе, мени се врзла посред те хуке буке Миланова прича, а у ушима ми непрестано зујаше неки незнан глас, који ме питаше: „Мора ли тако увек бити?“

Подунавље. —а.

Власник: Славко Свет. Милетић. За уредништво одговара: Милан Поповић. Српска штампарија дра Свет. Милетића у Новом Саду.